

Poznámky k výskytu *Xenos vesparum* (Strepsiptera: Xenidae) v Čechách

Notes of the occurrence of *Xenos vesparum* (Strepsiptera: Xenidae) in Bohemia

Jiří Háva

Private Entomological Laboratory and Collection,
Únětice u Prahy 37, CZ - 252 62 Praha-západ, Czech Republic
e-mail: jh.dermestidae@volny.cz

Abstract. *Xenos vesparum* Rossi, 1793 (Strepsiptera: Xenidae) has been reported from 15 localities from central and northern Bohemia. The species stylopized on the present mentioned localities on paper wasps *Polistes dominulus* (Christ, 1791) and *P. nimphus* (Christ, 1791).

Key words: faunistics, Strepsiptera, Hymenoptera, *Xenos*, *Polistes*, Bohemia, Czech Republic.

Úvod

Jen několik publikací se zabývá řásníky (Strepsiptera) České republiky, recentně jsou publikovány práce Batelka & Straka (2005a,b), Straka et al. (2006) a Háva & Háva (2009). V poslední publikované práci Batelka & Straka (2005a) jsou uvedeny lokality výskytu druhu *Xenos vesparum* Rossi, 1793 z území České republiky, a to včetně poznámek o bionomii a hostitelích tohoto druhu. Z území Prahy a okolí jsou publikovány některé lokality v práci Háva & Háva (2009). V této práci autor předkládá další lokality výskytu.

Materiál a metodika

Údaje jsou uvedeny podle faunistických čtverců podle Pruner & Míka (1996). Jednotlivá stádia jsou uvedena: M - samec; F - samice. Zkratky: observ. - pozorováno, lgt. - sbíráno. Druhy rodu *Polistes* Latreille, 1802 byli byly určeny podle práce Dvořák & Roberts (2006). Veškerý zde uvedený studovaný materiál je uložen ve sbírce autora.

Výsledky

Xenos vesparum Rossi, 1793

(Obr. 1)

Studovaný materiál.

Bohemia

5652: Cítov, obec, na květech Daucaceae, 1 F, 15.VIII.2010, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

5652: Dolní Beřkovice, cesta na břehu Labe, 2 F, 17.VII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

5652: Horní Beřkovice, obec, na květech Daucaceae, 1 F, 5-10.VIII.2010, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

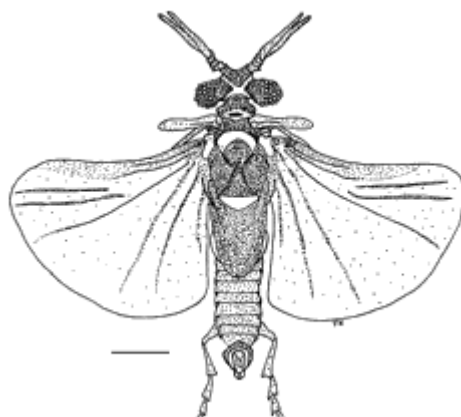
5652: Horní Beřkovice, obec, více exemplářů oserv., 5-10.VIII.2010, J. Háva lgt., hostitel: hnízdo *Polistes dominulus*

5652: Hořín, park, na květech *Solidago* sp., 2 F, 22-23.VII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes nimphus*

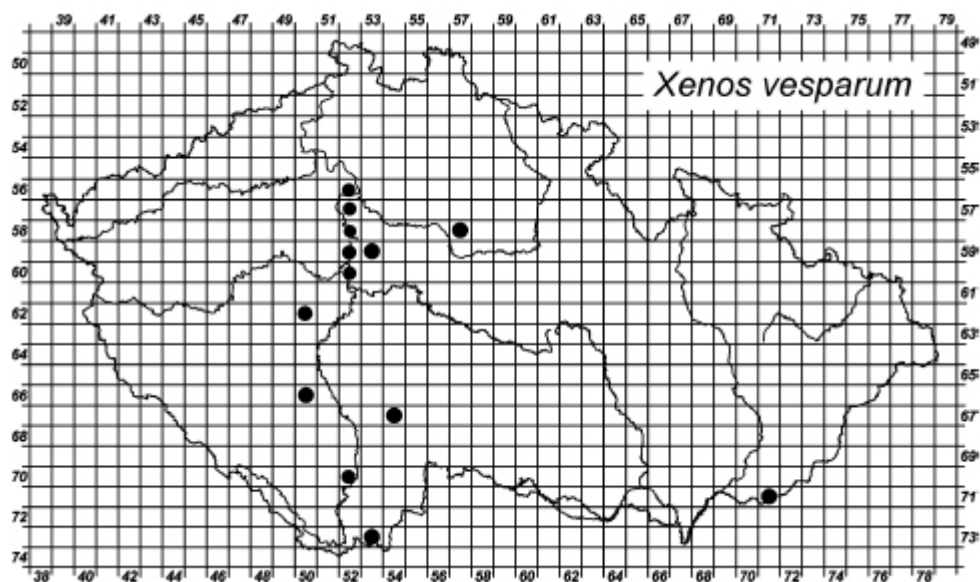
5652: Krábčice, obec, cesta na Říp, v letu, 1 F, 6.VIII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

5652: Mělník centrum, obec, na květech Daucaceae, 6 F observ., 18-25.VII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

5652: Mělník - Mlazice, obec, na květech Daucaceae, 2 F, 18-25.VII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

Obr. 1. *Xenos vesparum* Rosi, 1793.

- 5652: Veltrusy, park, na květech Daucaceae, 1 F, 22.VII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 5752: Máslovice, obec, na květech Daucaceae, 2 F, 19.VIII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 5852: Praha-Troja, obec, na květech Daucaceae, 1 F, 15.VIII.2009, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 5852: Únětice, obec, na květech *Solidago* sp., 4 F observ., 20-25.VII.2011, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 6052: Praha-Zbraslav, pod Havlínem, obec, na květech Daucaceae, 1 F, 10.VII.2010, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 6052: Praha-Radotín, obec, cesta na břehu Vltavy, na kmeni stromu, 1 F, 3.VIII.2010, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 6250: Dobříš, osada Vlaška, na květech *Solidago* sp., 2 F, 5.VIII.2009, J. Háva lgt., hostitel: *Polistes dominulus*
 7052: České Budějovice, sídliště Máj, obec, na květech Daucaceae, 1 F, 10.VIII.2011, J. Háva ml. lgt., hostitel: *Polistes dominulus*

Obr. 2. Mapka známého rozšíření druhu *Xenos vesparum* Rosi, 1793 v České republice.

Poznámky. Na některých studovaných lokalitách byli stylopozovaní vosíci pozorováni společně ve více exemplářích s neparazitovanými jedinci.

Podle práce Batelka & Straka (2005a) je v rámci svého výskytu *Xenos vesparum* Rossi, 1793 vázán na různé druhy vosíků rodu *Polistes* Latreille, 1802, což potvrzuje i Háva & Háva (2009). Na zde studovaných lokalitách tento druh stylopozoval na druhích *Polistes dominulus* (Christ, 1791) a *P. nimphus* (Christ, 1791).

Literatura

- BATELKA J. & STRAKA J. 2005a: Výskyt *Xenos vesparum* a *Pseudoxenus heydeni* (Strepsiptera: Xenidae) v České republice. (Occurrence of *Xenos vesparum* and *Pseudoxenus heydeni* (Strepsiptera: Xenidae) in the Czech Republic.) *Klapalekiana* 41: 1-9. (in Czech, English summary)
- BATELKA J. & STRAKA J. 2005b: Several records of Xenidae and Stylopidae from the West Palaearctic region (Strepsiptera). *Bulletin de la Société Entomologique de France* 110: 403-406.
- DVOŘÁK L. & ROBERTS S. P. M. 2006: Key to the paper and social wasps of Central Europe (Hymenoptera: Vespidae). (Klíč k určování vosíků a vos střední Evropy (Hymenoptera: Vespidae).) *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* 46: 221-244.
- HÁVA J. & HÁVA J. 2009: Poznámky k výskytu řásníka *Xenos vesparum* (Strepsiptera: Xenidae) v Praze. Notes on the occurrence of strepsipteran *Xenos vesparum* (Strepsiptera: Xenidae) in Prague. *Bohemia Centralis* 29: 97-99.
- PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system.) *Klapalekiana* 32 (Suppl.): 1-115 (in Czech, English summary).
- STRAKA J., MALENOVSKÝ I. & BATELKA J. 2006: The genus *Halictoxenos* Pierce, 1908 (Strepsiptera, Stylopidae) in the Czech Republic and Slovakia. *Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae*, Brno 91: 69-82.